

ND Nordnorsk debatt

NORDLYS arbeider etter Vær Varsomplakatens regler for god presseskikk. Pressens Faglige Utvalg (PFU) behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål.
Adresse: Prinsensgt. 1, postboks 46, sentrum, 0101 Oslo. Telefon 22 40 50 40.

Forslag til saker på årsmøtet i Norges Fiskarlag

Den siste uka har det pågått en debatt i media om trakassering av kvinner i fiskeryrket. Kvinnelige fiskere har stått fram med rystende historier. Ukulturen i fiskerinæringen er et kulturelt og strukturelt problem.

KVINNER I FISKERINÆRINGA

Siri Gerrard
Professor emerita
Hege Andreassen
Leder ved senter for kvinne- og kjønnsforskning
UiT Norges arktiske universitet

FORSKERE: Etter mange år med forskning på kjønn og kystkultur, vet vi endel om årsakene til diskriminering av kvinner i fiskerinæringa, skriver UiTs Siri Gerrard og Hege Andreassen.

FOTO: UIT

Det er ikke Susanne eller andre kvinner i næringa sitt ansvar å løse dette. Problemet må røs-se opp med rota.

Steg én: Kvinner må få hånda på roret - de må inn i beslut-tende organer som toppledere og i styrer slik at også kvinners saker kommer med i dagens fiskeripolitikk.

Steg to: Kvinner må få større eierandel i båter, kvoter og konsesjoner. I dag eier menn 96 prosent. Det har ikke vært lett for kvinner å slippe til.

Det er kulturelle og struktu-relle årsaker til at så få kvinner er fiskere

Vi liker å tro at Norge er et likestilt land. Men fiskeryrket skiller seg kraftig ut - i negativ retning. Bare 3% av fulltidsfiske-kerne er kvinner. Ved utgangen av 2020 var det ifølge Fiskeridi- rektoratet kun 360 kvinner mot 9144 menn med fiske som hovednæring. Finnmark er det område der kvinneandelen er størst, opp til 6 - 6,5%. Få kvinner var dessuten på lønnstoppen i fiskeri-Norge.

Etter mange år med fors- kning på kjønn og kystkultur vet vi endel om årsakene til dette problemet.

For det første har fiskerkultu- ren alltid hatt en sterk kjønnsde- ling med menn på havet og kvinner på land. Kvinnene har

imidlertid bidratt til fangstle- det med lineegning, vedlikehold av båter, utstyr og med adminis- trasjon. I tillegg har de hatt hovedansvaret for å ta hånd om gård og grunn, familie og slekt.

For det andre er det politiske og strukturelle grunner til ubalansen.

Det er dette som bør diskute- res på årsmøtet i Norges Fiskarlag om en måned. Her er innspillene våre til sakslisten:

Sak 1: Hvordan kan vi skape en kultur som får kvinner til å søke seg til og bli i fiskerinæringen?

Noen kvinner rapporterer at de ikke trives i fiskeryrket, og oppslag i media den siste tiden understreker dette.

Drøft og bli enige om en handlingsplan for hvordan dere kan skape en kultur der alle, uavhengig av kjønn, blir møtt med respekt.

Det finnes organisasjoner som har lyktes med holdnings- skapende arbeid. Forsvaret er et eksempel på det.

Sak 2: Hva kan vi gjøre for å bedre kjønnsbalansen i egen organisasjon?

Start gjerne med å telle antallet kvinner i salen når dere

SUSANNES HISTORIE: 6. oktober var Susanne Mortensens historie hovedoppslag i Nordlys.

møtes. Hvor mange fant dere?

Faktum er at i dag er det ingen kvinner med i landssty- ret hos dere. I Norges kystfis- karlaget og Bivdu, det samiske fiskarlaget, er det én kvinne med i hver av styrene. Med andre ord, de norske fiskerio- rganisasjonene styres nesten utelukkende av menn.

Lag en plan for hvordan dere skal øke kvinneandelen i egen organisasjon og ledelse.

ÆRLIG TALT: To av toppene ved Fiskerihøgskolen tok bladet fra munnen i gårsdagens avis.

Sak 3: Hvilke strukturelle tiltak kan vi gjennomføre for å få flere kvinner til å jobbe i fiskerinæringen?

Dere kan finlese Nærings- og fiskeridepartementets rapport fra 2021 - «Bedre likestilling i fiskerierne». Her er det gode forslag til tiltak som dere kan drøfte. Spørsmålet er hvordan kan dere følge opp rapporten? Vi håper den ikke ender i arkivskuffen, noe som har skjedd med tidligere planer, for eksempel planen fra 2007.

Blant tiltakene som rappor- ten fra 2021 foreslår er å støtte nettverk for kvinnelige fiskere, bedre lærlingeordninger og få fiskeri inn i undervisningen på skolen.

ET ANNET spørsmål dere bør ta opp, er hvordan samfunnsinsti- tusjoner som barnehager og skoler kan tilpasses fiskernes arbeidshverdag på en bedre måte. For eksempel har fors- kning vist at åpningstidene er en utfordring for å kunne jobbe som fisker.

Kvinner i fiske, både i den havgående flåte og i kystflåten, er i dag et felt som fortjener mer forskning. Vi trenger å vite mer om kvinners arbeidsfor- hold, og forholdet mellom kvinner og menn på fiskebåter og i fiskeripolitikken, ikke minst i lys av det grønne skiftet, men noe vet vi faktisk allerede. Dessuten finnes det kvinner både i havfiske- og kystflåten, i Nord-Norge og i Sør-Norge, som vet hvor skoen trykker. Vi forskere deler med glede den kunnskapen vi har. Den kan kanskje bidra til det helt nødvendige omstillingsar- beidet dere nå skal i gang med.

Vi ønsker dere et godt møte!